

บทที่ 5

หลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาวิจัย และผลของการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ในเรื่องหลักธรรมาภิบาลของผู้ปกครองท้องถิ่นหรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นเจ้าของรัฐ และมีหน้าที่สำคัญในการช่วยเหลือนายอำเภอในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน ตำบลที่ตนปกครองอยู่นั้น พบว่ายังไม่มีหลักธรรมาภิบาลที่ใช้สำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นโดยเฉพาะ และแม้ว่าจะมีระเบียบกฎหมายที่ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและควบคุมการใช้อำนาจหน้าที่แล้วก็ตาม แต่ยังมีแต่มีพฤติกรรมบางประการที่กฎหมายไม่อาจนำมาใช้ในการควบคุมพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาภัยกับราษฎรได้ เช่น การขาดความพร้อมรับผิด คือ ไม่มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อการใช้หรือเพิกเฉยอำนาจหน้าที่ เมื่อมีปัญหาของพื้นที่เกิดขึ้น เป็นต้น ซึ่งการวิจัยได้วิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบในหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับผู้ปกครองท้องถิ่น โดยคำตอบที่ได้มาปรากฏในบทที่ 4 เป็นรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นทั้งหมด 8 หลักธรรมาภิบาล ดังนั้นเพื่อให้เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ การวิจัยจึงกำหนดวิธีวิทยาการวิจัย คือ การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co – Design) เพื่อให้ประชากรที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการออกแบบรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น เพื่อนำคำตอบที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบให้เป็นรูปแบบหลักธรรมาภิบาลที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

หลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จากผลการวิจัยที่ได้ระบุไว้ในบทที่ 4 สรุปหลักธรรมาภิบาลเพื่อนำไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co – Design) ได้ดังนี้

- 1) หลักความรับผิดชอบ
- 2) หลักนิติธรรม
- 3) หลักการมีส่วนร่วม
- 4) หลักฉันทามติ
- 5) หลักคุณธรรม

- 6) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 7) หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน
- 8) หลักความโปร่งใส

ประเด็นที่ได้จากผลของการวิเคราะห์ทั้ง 8 หลักธรรมาภิบาล ซึ่งการวิจัยได้จัดทำเป็นร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น นำไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) เพื่อให้ประชากรผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ได้ร่วมกันออกแบบรูปแบบหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมของผู้ปกครองท้องถิ่น โดยใช้การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design)

1. การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co – design)

เมื่อผู้วิจัยได้จัดทำประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในการจัดทำร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น ซึ่งขั้นตอนต่อไปเป็นการยืนยันความครบถ้วนสมบูรณ์ตามความต้องการของกลุ่มประชากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง (Stakeholders) จึงใช้วิธีวิทยาการวิจัยการมีส่วนร่วมในการออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design ,Co-design) ด้วยการให้ผู้มีส่วนได้เสีย 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มนายอำเภอ และปลัดอำเภอ กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มนักวิชาการ มาร่วมออกแบบในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ ในการกำหนดรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น ตามกระบวนการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design ,Co-design) และคำตอบที่ได้รับจะนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ของผู้วิจัยเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น โดยมีกระบวนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) ดังนี้

การดำเนินการ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ

เป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการจัดทำ Co-Design ประกอบด้วย

1) กำหนดประชากรร่วมออกแบบ คือ กลุ่มประชากรผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อผลของการจัดทำรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 คน แยกออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 คือ นายอำเภอ และปลัดอำเภอ จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 2 คือ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 4 คือ นักวิชาการ จำนวน 4 คน

ประชากรทั้ง 4 กลุ่มนี้ แยกออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดแรก ประชากรกลุ่มเฉพาะ หมายถึง ประชากรผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อผลของการจัดทำรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น มีทั้งหมด 4 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน คือ

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มนายอำเภอ และปลัดอำเภอ จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 4 คน

ชุดที่สอง คือ ประชากรกลุ่มผสม หมายถึงกลุ่มที่มาจากการให้ประชากรกลุ่มเฉพาะแยกมากลุ่มละ 1 คน เพื่อมารวมกันเป็นกลุ่มผสมซึ่งมี 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วย กลุ่มนายอำเภอ และปลัดอำเภอ กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มนักวิชาการ

การจัดให้มีประชากรกลุ่มเฉพาะทำให้การอภิปรายร่วมกันภายในแต่ละกลุ่มเฉพาะที่ต่างก็มีประสบการณ์คล้ายกันมาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความต้องการให้มีรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกันมากนัก

ส่วนการจัดให้มีประชากรกลุ่มผสมร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะทำให้ได้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นที่มาจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันของประชากรแต่ละคนในกลุ่มซึ่งเมื่อได้ข้อสรุปออกมาจะทำให้ได้รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นที่เกิดจากการยอมรับของประชากรกลุ่มผสม

2) การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design

โดยเหตุที่กำหนดประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม สถานที่จึงต้องแยกเป็น 4 โต๊ะห่างจากกันเพื่อไม่ให้เกิดการร่วมแสดงความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มรบกวนกัน แต่อยู่ในห้องเดียวกัน โดยกำหนดสถานที่จัดทำ Co-Design คือ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

3) การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำ Co-Design

ผู้วิจัยจัดเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่และเครื่องเขียนสำหรับเขียนคำตอบจากมติของแต่ละกลุ่ม พร้อมแท่นที่ตั้ง

4) การจัดเตรียมเลขานุการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ในการบันทึกมติของที่ประชุมกลุ่ม

1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง

ช่วงเช้าเป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มเฉพาะ การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 3 ชั่วโมง มีการดำเนินการ ดังนี้

- กลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มเลือกผู้แทนกลุ่มที่จะทำหน้าที่รายงานผลจากข้อตกลงของกลุ่มต่อกลุ่มอื่น ๆ เมื่อเสร็จสิ้นการร่วมทำ Co-Design

- ผู้วิจัยนำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการจัดทำ Co-Design และร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นที่เป็นคำตอบที่ได้มาจากบทที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการทำ Co-Design ที่นำไปให้ประชากรกลุ่มเฉพาะ และประชากรกลุ่มผสม ร่วมกันจัดทำรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น โดยกำหนดประเด็น สำหรับการทำ Co-Design ประกอบด้วย 8 หลัก คือ

- 1) หลักความรับผิดชอบ
- 2) หลักนิติธรรม
- 3) หลักการมีส่วนร่วม
- 4) หลักฉันทามติ
- 5) หลักคุณธรรม
- 6) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 7) หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน
- 8) หลักความโปร่งใส

ภาพประกอบที่ 5.1 การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co – design)

1.3 ผลที่ได้จากการจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Co-design) กลุ่มเฉพาะ จากที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้วในบทที่ 4 ว่า รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย 8 หลัก ซึ่งกลุ่มประชากรเฉพาะ และกลุ่มประชากรผสมได้มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลดังกล่าว รายละเอียดดังต่อไปนี้

1) หลักความรับผิดชอบ

ประเด็นหลักความรับผิดชอบ ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า ผู้ใหญ่บ้าน มาจากการเลือกของคนในชุมชนที่ได้ตัดสินใจว่าบุคคลที่เลือกเข้ามาเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถที่จะปกครอง และพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญก้าวหน้าได้ ดังนั้น ดังนั้น ผู้ใหญ่บ้านต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และศรัทธา ทำให้คนในชุมชนไว้วางใจ และยินยอมที่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือเมื่อได้รับการร้องขอจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งการจะเป็นผู้นำที่ดีได้จะต้องตระหนักในหน้าที่ของตน

และรับผิดชอบในการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นในทางที่ดีหรือทางที่เสีย เช่น เมื่อเกิดความล้มเหลวในการบริหารงานภายในหมู่บ้าน ตำบล ต้องยอมรับในการไร้ความสามารถของตน โดยแสดงความรับผิดชอบด้วยการลาออกจากตำแหน่ง เป็นต้น

กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสีย และพร้อมให้ประชาชนตรวจสอบได้

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มนี้มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ และกลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้านว่า ผู้ใหญ่บ้านต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสีย

กลุ่มนักวิชาการ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องตระหนักในหน้าที่ของตน และสำนึกมีความรับผิดชอบต่อสังคม

จากประเด็นหลักความรับผิดชอบทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการทำหน้าที่ และยอมรับในความผิดพลาดนั้น

2) หลักนิติธรรม

ประเด็นหลักนิติธรรม ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ

กลุ่มนี้ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในฐานะที่เป็นผู้ช่วยนายอำเภอในการปฏิบัติงาน มีหน้าที่ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำ และไม่ให้ประชาชนทำผิดกฎหมาย ดังนั้น การที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย จึงมีความจำเป็นต้องมีความรอบรู้ในเรื่องระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ และกระทำการที่ยึดต่อระเบียบกฎหมาย กระทำการภายใต้กฎหมาย เคารพต่อกฎหมาย คำนึงถึงความถูกต้องมาก่อนเสมอ และบังคับใช้กฎหมายด้วยความยุติธรรม

กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ในการปฏิบัติให้ เป็นไปตามกฎหมาย และอบรมหรือชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ และปกครองราษฎรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ดังนั้น

เพื่อที่จะทำให้ราษฎรอยู่ร่วมกันได้ จึงต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรม มีความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการดำเนินการที่ต้องสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน แต่กระนั้นสิ่งที่ได้คำนึงเป็นหลักสำคัญ คือ ความถูกต้องต้องมาก่อน ความถูกต้อง ดังนั้น การดำเนินการใด ๆ ก็ตามต้องยึดถือความถูกต้องและปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายเป็นสำคัญ

กลุ่มนักวิชาการ

กลุ่มนี้มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน และจะต้องใช้สิทธิหรือเสรีภาพที่ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าประชาชนแต่ละคนต่างมีสิทธิและเสรีภาพของตนเอง ดังนั้น เพื่อที่จะไม่ทำให้แต่ละบุคคลใช้สิทธิเสรีภาพเกินขอบเขตของตน กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะที่เป็นผู้ปกครองลูกบ้าน และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีหลักการปกครองภายใต้กฎหมาย ปฏิบัติตามกฎหมายและควบคุมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด บังคับใช้กฎหมายโดยไม่เลือกปฏิบัติ

จากประเด็นหลักนิติธรรม ทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเหมือนกันในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำชุมชนควรปฏิบัติหน้าที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน ยึดถือความถูกต้อง ปฏิบัติตามกฎหมาย และการไม่เลือกปฏิบัติ

3) หลักการมีส่วนร่วม

ประเด็นหลักการมีส่วนร่วม ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า การบริหารงานจะให้ผลดีจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเช่น การบริหารงานของคณะกรรมการหมู่บ้านที่นอกจากจะมีผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานคณะกรรมการแล้ว ในคณะกรรมการหมู่บ้านยังประกอบไปด้วย ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำ หรือผู้แทนกลุ่มองค์กร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ในการช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือที่

นายอำเภอมอบหมายหรือผู้ใหญ่บ้านร้องขอ และยังเป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการ จัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุก ภาคส่วน ซึ่งหากมีการใช้กลไกคณะกรรมการหมู่บ้านบริหารงานแล้ว ก็จะเป็นการสร้าง ความร่วมมือของคนในชุมชน เพราะคณะกรรมการหมู่บ้านจะเป็นกลไกหลักร่วมกับกระบวนการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหารจัดการหมู่บ้าน โดยใช้เวทีการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นเวที ในการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของหมู่บ้าน เป็นต้น ดังนั้น หลักการมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรยึดถือในการบริหารงาน เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนจะช่วยในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในหมู่บ้าน และลดข้อขัดแย้ง ก่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองของคนในหมู่บ้าน

กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

กลุ่มนี้มีความเห็นว่าทุกอย่างที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านบริหารงานภายในหมู่บ้าน ตำบล เป็นการประชาคมไม่ใช่เป็นหนังสือสั่งการ เนื่องจากการบริหารงานที่จะทำให้ทุกคนในหมู่บ้าน ยอมรับการปฏิบัติก็คือการประชาคม การให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะในเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต จะทำให้เกิดการเรียนรู้จากประชาชน และ แก้ปัญหาได้ตรงจุด ทำให้การกำหนดทิศทางในการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล หรือหน่วยงานต่าง ๆ ก็ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ของคนในชุมชน อาทิ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ตาม “โครงการไทยนิยม ยั่งยืน” (หมู่บ้าน/ชุมชนละสองแสนบาท) ที่ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมประชาคม เพื่อนำปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้จากการประชุมประชาคมมาพิจารณาคัดเลือก ปัญหาความต้องการที่ตรงกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขโครงการ เป็นต้น

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่าในท้องที่ใดที่มีการประสานประโยชน์ร่วมกัน มีความเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการปกครองท้องที่ จะทำให้ประชาชน ได้รับประโยชน์และหมู่บ้านมีการพัฒนา ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในฐานะที่เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับ ประชาชน รู้ปัญหาและความต้องการของประชาชนมากที่สุดจะต้องรู้จักประสานงานกับส่วนต่าง ๆ เช่น ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะต้องนำเสนอความต้องการแนวทางการพัฒนาตำบล ให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในตำบล หมู่บ้าน เป็นต้น

กลุ่มนักวิชาการ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า การมีส่วนร่วมเป็นหลักการสำคัญในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็น

ในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง และคนในพื้นที่ เพราะการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะเป็นการวางแผนร่วมกัน และต่างฝ่ายต่างเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้การพัฒนาในพื้นที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันเป็นการสมประโยชน์กับทุกฝ่าย

จากประเด็นหลักการมีส่วนร่วม ทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเหมือนกันในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ เสนอความคิดเห็นและแก้ไขปัญหา ช่วยลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชน

4) หลักฉันทามติ

ประเด็นหลักฉันทามติ ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า หลักฉันทามติเป็นสำคัญที่เมื่อนำมาใช้จะก่อให้เกิดความพึงพอใจร่วมกันของประชาชน

กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า การจัดทำกฎหมายหมู่บ้านต้องอาศัยการประชาคมให้ได้มาซึ่งฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันในการบังคับให้เป็นไปตามกฎ เช่น หากมีผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็จะไม่ได้รับการให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือปรับเป็นเงินนำไปใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นต้น เพราะการจัดทำกฎหมายหมู่บ้านเป็นการสร้างกติกาของการอยู่ร่วมกัน การจัดการตนเองของหมู่บ้านเพื่อลดข้อขัดแย้ง ลดความบาดหมางระหว่างกัน นอกจากนี้แล้วการดำเนินการต่าง ๆ ที่คนในชุมชนมีฉันทามติร่วมกันจะทำให้รู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรนำหลักฉันทามติมาใช้ในการปฏิบัติงาน เนื่องจากการสร้างข้อตกลงร่วมกันของคนในชุมชนจะช่วยลดความขัดแย้ง

กลุ่มนักวิชาการ

กลุ่มนี้มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิว่า การสร้างฉันทามติเป็นการหาข้อสรุปร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกฝ่าย และถึงแม้จะมีผู้ซึ่งเป็นเสียงส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับข้อสรุปดังกล่าวก็จะไม่มีการต่อต้านในการปฏิบัติ เพราะเป็นข้อตกลงร่วมกันของคนในชุมชน หากทุกคนยอมรับในข้อตกลงร่วมกันย่อมทำให้ชุมชนเกิดความสงบสุข ประชาชนไม่มีการทะเลาะเบาะแว้ง เกิดความสามัคคี

จากประเด็นหลักฉันทามติ ทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันในการปฏิบัติงานให้ชุมชนเกิดความสงบสุข ลดความขัดแย้ง และเกิดความสามัคคี

5) หลักคุณธรรม

ประเด็นหลักคุณธรรม ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่อาสาเข้ามา และได้รับเลือกจากประชาชนให้เป็นผู้นำภายในหมู่บ้าน และกำนัน เป็นผู้ที่ถูกผู้ใหญ่บ้านเลือกจากผู้ใหญ่บ้านด้วยกันเองมาเป็นผู้นำภายในตำบล ดังนั้น การที่จะทำให้ผู้ได้ปกครองเคารพความนับถือ เชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องเป็นผู้มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ มีจิตอาสาในการบริการโดยมุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน

กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

กลุ่มนี้มีความเห็นว่าคนที่จะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้จะต้องเป็นผู้มีอิทธิพลบารมี กล่าวคือ อิทธิพล คือความดี บารมี คือ การได้รับการยอมรับจากประชาชน ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องยึดมั่นในความดีงาม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเสียสละเพื่อสังคม ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกเวลาว่าจะเป็นกลางวันหรือกลางคืน เมื่อมีประชาชนร้องขอความช่วยเหลือต้องให้ความช่วยเหลือทันที และปฏิบัติต่อคนในชุมชนอย่างฉันทันพี่น้องโดยไม่เลือกปฏิบัติ เช่น เมื่อส่วนราชการให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สืบหาผู้ที่ประสพภัยหนาวว่ามีผู้เดือดร้อนและต้องการผ้าห่มกันหนาวจำนวนเท่าไร หากมีการเลือกปฏิบัติ โดยจัดส่งรายชื่อเฉพาะญาติพี่น้อง หรือ ผู้ที่เป็นพรรคพวกเดียวกับตน ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในหมู่บ้านขึ้นได้

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า หลักคุณธรรมเป็นหลักสำคัญที่จะทำให้ชุมชนเกิดความสงบสุข เพราะหากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความประพฤติที่ดีงาม มีความเมตตาปราณี จัดสรรผลประโยชน์ให้กับประชาชนด้วยความเที่ยงธรรม มีความเป็นผู้นำ และสร้างค่านิยมให้คนในชุมชนประพฤติในสิ่งที่ดีงามเช่นกัน ก็จะทำให้คนในชุมชนมีความสุข และชุมชนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

กลุ่มนักวิชาการ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องยึดหลักคุณธรรมหรือการสร้างความเป็นธรรมในสังคม เชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม เพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ

จากประเด็นหลักคุณธรรมของทุกกลุ่มมีความคิดเห็นในทางเดียวกันในการปฏิบัติหน้าที่

6) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็นหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน เพราะทุกกระทรวง ทบวง กรมมีการสั่งการเพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำเนินการในเชิงพื้นที่ เพื่อให้คนในชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด และหากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการปฏิบัติตามหน้าที่ของตนก็จะทำให้ชุมชนมีความสงบเรียบร้อย คนในชุมชนมีความสุข ตลอดจนช่วยแบ่งเบาภาระของภาครัฐ ลดความซ้ำซ้อนทั้งเวลาและงบประมาณ เช่น ในพื้นที่หนึ่งตำบลจะประกอบไปด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการปกครองท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่หลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในตำบล ส่วนการปกครองท้องถิ่นที่มีหน้าที่หลักในการดูแลความสงบเรียบร้อย ทั้งนี้ หากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการปฏิบัติตามหน้าที่ ก็จะทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ชุมชนมีความสงบเรียบร้อย การบริหารงานดังกล่าวก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล และในทางตรงกันข้าม หากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำผิดกฎหมาย หรือไม่ป้องกันการกระทำที่เสี่ยงต่อความมั่นคงปลอดภัย ก็จะทำให้ชุมชนเกิดปัญหา และภาครัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการปราบปรามผู้กระทำความผิด เป็นต้น

กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงความสุข และประโยชน์ของคนในชุมชนเป็นหลัก

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า การดำเนินการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มุ่งต่อผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนจะนำมาซึ่งทำให้เกิดประสิทธิผล ประสิทธิภาพ

กลุ่มนักวิชาการ

กลุ่มนี้มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิว่า การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นหลัก นอกจากนี้แล้วต้องมีการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดความคุ้มค่าที่สุด

จากประเด็นหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นเหมือนกัน คือการคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

7) หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน

ประเด็นหลักสนองตอบความต้องการของประชาชน ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และประชาชนมีความคาดหวังว่าจะเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับคนในพื้นที่ได้ ดังนั้น การดำเนินการที่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและประชาชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจ

กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า การเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นด้วยจิตวิญญาณ มีหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข อยากเห็นประชาชนอยู่ดีกินดี จึงต้องดำเนินการเพื่อสนองความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่ มีความใกล้ชิดกับคนในหมู่บ้าน และตำบล รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่ ดังนั้น หากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดำเนินการที่สนองกับความต้องการของประชาชนก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้

กลุ่มนักวิชาการ

กลุ่มนี้มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายที่สุด เป็นช่องทางหลักของรัฐในการช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชน ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรมีการบริหารจัดการให้สนองตอบต่อความต้องการของประชาชน เพราะจะทำให้แก้ปัญหาได้ตรงกับความต้องการ และทำให้ได้รับความพึงพอใจ

จากประเด็นหลักตอบสนองความต้องการของประชาชน ทุกกลุ่มมีความเห็นเหมือนกันในการปฏิบัติหน้าที่

8) หลักความโปร่งใส

ประเด็นหลักความโปร่งใส ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้ประชาชนสามารถขอข้อมูลจากทางราชการได้ ซึ่งเป็นการแสดงถึงการดำเนินการที่โปร่งใสของทางราชการ ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องดำเนินการบริหารงานด้วยความโปร่งใสมาซึ่งการตรวจสอบได้ จะทำให้ประชาชนมีการไว้วางใจ และเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่ในทางตรงกันข้ามถ้ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการดำเนินการที่ทุจริต เช่น ปลอมแปลงลายมือชื่อผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมประชาคม เพื่อให้ครบองค์ประชุมในการลงมติในการดำเนินการของหมู่บ้าน ย่อมทำให้การดำเนินการเป็นไปโดยมิชอบ และการดำเนินการไม่ได้เกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทำให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัย เกิดความไม่ไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่

กลุ่มกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

กลุ่มนี้มีความเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่จะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และดำเนินการด้วยความโปร่งใส จึงจะทำให้คนในชุมชนเชื่อมั่น และไว้วางใจ เช่น มีการประชาสัมพันธ์เงินรายรับรายจ่ายของหมู่บ้านให้คนในหมู่บ้านได้รับทราบ เป็นต้น

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มนี้เห็นสอดคล้องกับกลุ่มนายอำเภอและปลัดอำเภอว่า การดำเนินการที่โปร่งใสตรวจสอบได้ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก จะเป็นการสร้างความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ทำให้ประชาชนมีความเชื่อถือและศรัทธา

กลุ่มนักวิชาการ

กลุ่มนี้มีความเห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรสร้างความเชื่อมั่น และไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในหมู่บ้าน โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบได้

จากคำตอบในประเด็นหลักความโปร่งใส ทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกัน การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครองท้องที่ที่ต้องยึดหลักความโปร่งใส ในการปฏิบัติหน้าที่

สรุปผลจากคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะเพื่อจัดทำร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องที่ คำตอบที่ได้จากการจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) ซึ่งกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องในการกำหนดรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการควบคุมการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องที่ ประกอบด้วย 8 หลักธรรมาภิบาล นั้น คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะเหมือนกัน ในทุกประเด็นของหลักธรรมาภิบาล (ดูตาราง 5.1)

ตารางที่ 5.1 หลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นของประชากรกลุ่มเฉพาะ

หลักธรรมาภิบาล	กลุ่มประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ (เห็นด้วย=✓)	กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน (เห็นด้วย=✓)	ผู้ทรงคุณวุฒิ (เห็นด้วย=✓)	นักวิชาการ (เห็นด้วย=✓)
ความรับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓
นิติธรรม	✓	✓	✓	✓
การมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓
ฉันทามติ	✓	✓	✓	✓
คุณธรรม	✓	✓	✓	✓
ประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล	✓	✓	✓	✓
สนองตอบความต้องการ ของประชาชน	✓	✓	✓	✓
ความโปร่งใส	✓	✓	✓	✓

1.4 ผลที่ได้จากการจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Co-design) กลุ่มผสม

จากผลการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co-design) ของประชากรกลุ่มผสมที่แต่ละกลุ่มประกอบด้วยประชากรที่เป็นตัวแทนของประชากรกลุ่มเฉพาะทุกกลุ่มแล้วมารวมกันเป็นกลุ่มประชากรผสมทั้งหมด 4 กลุ่ม ซึ่งนำสู่คำตอบในหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น โดยกำหนดประเด็น สำหรับการทำ Co-Design ประกอบด้วย

- 1) หลักความรับผิดชอบ
- 2) หลักนิติธรรม
- 3) หลักการมีส่วนร่วม
- 4) หลักฉันทามติ
- 5) หลักคุณธรรม

6) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7) หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน

8) หลักความโปร่งใส

1) หลักความรับผิดชอบ

ประเด็นหลักความรับผิดชอบ ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มผสม 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

ประชากรกลุ่มผสมกลุ่มทั้ง 4 กลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องตระหนักในหน้าที่ของตน และสำนึกมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2) หลักนิติธรรม

ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่า ภารกิจหนึ่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คือ การไกล่เกลี่ย และประนอมข้อพิพาทของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งต้องคำนึงถึงข้อกฎหมาย และการอยู่ร่วมกันของประชาชนอย่างสมานฉันท์และมีความสุข ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายของทางราชการ กระทำการภายใต้กฎหมาย และเคารพต่อกฎหมาย และใช้กฎหมายอย่างเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 2 มีความเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายของทางราชการ

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 3 มีความเห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องปฏิบัติตามหลักกฎหมายโดยไม่เลือกการปฏิบัติ

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 4 มีความเห็นหลักนิติธรรมเป็นหลักการสำคัญที่ควบคุมการใช้อำนาจของผู้ปกครองท้องถิ่น เพราะหากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความรู้ และประพฤติตนอยู่ในกรอบของกฎหมาย และนำกฎหมายไปบังคับใช้ด้วยความเคร่งครัด ก็จะทำให้ตนเองไม่ประพฤติตนนอกกรอบและสามารถบังคับใช้กฎหมายดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชนได้

ประเด็นหลักนิติธรรมนี้ประชากรกลุ่มผสมมีความเห็นเหมือนกัน โดยผู้ปกครองท้องถิ่นต้องคำนึงถึงข้อกฎหมาย ปฏิบัติตามระเบียบ และไม่เลือกปฏิบัติ

3) หลักการมีส่วนร่วม

ประเด็นหลักการมีส่วนร่วม ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มผสม 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่า การบริหารงานจะให้ได้ดีจะต้องมีการประสานงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการปกครองท้องถิ่น และให้ประชาชนร่วมตัดสินใจในสิ่งที่ประชาชนจะได้ผลกระทบ

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 2 มีความเห็นว่าจะต้องให้มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อกำกับติดตามการดำเนินงานของผู้ปกครองท้องถิ่น

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 3 มีความเห็นสอดคล้องกับประชากรกลุ่มผสมกลุ่มที่ 1 ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะทำให้การบริหารงานได้ดี

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 4 มีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนถือว่าการกระจายอำนาจที่ให้แก่คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยประชาชนได้สะท้อนปัญหาและความต้องการของตนเอง จะทำให้ได้รับการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องตรงกับความต้องการ

เมื่อเปรียบเทียบคำตอบในประเด็นนี้เหมือนกันให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อสะท้อนถึงปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่

4) หลักฉันทามติ

ประเด็นหลักฉันทามติ ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มผสม 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่าหลักฉันทามติเป็นหลักการที่นำมาซึ่งการตกลงร่วมกันของคนในชุมชน ซึ่งทำให้เกิดการปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 2 การสร้างข้อตกลงร่วมกัน หรือมีความคิดเห็นในทางเดียวกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชุมชน จะทำให้เกิดความสามัคคี

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 3 และ**กลุ่มผสมกลุ่มที่ 4** มีความเห็นสอดคล้องกับประชากรกลุ่มผสมกลุ่มที่ 1

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 4 มีความเห็นว่าหลักฉันทามติเป็นหลักการที่นำมาซึ่งการตกลงร่วมกันของคนในชุมชน

เมื่อเปรียบเทียบคำตอบในประเด็นนี้เหมือนกันในเรื่องของการนำหลักฉันทามติมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจในการแก้ปัญหาตามระบอบประชาธิปไตยโดยยึดถือเสียงส่วนใหญ่เป็นหลักพร้อมในการรับฟังเสียงส่วนน้อยและผู้ปกครองท้องถิ่นที่จะต้องไม่ชี้นำเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา

5) หลักคุณธรรม

ประเด็นหลักคุณธรรม ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มผสม 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องมีคุณธรรม และมีภาวะผู้นำ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความนับถือ เชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 2 มีความเห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นผู้มีคุณธรรม ไม่เลือกการปฏิบัติกับคนในชุมชน

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 3 มีความเห็นสอดคล้องกับประชากรกลุ่มผสมกลุ่มที่ 2 ว่า การไม่เลือกปฏิบัติกับคนในชุมชนช่วยลดความคับข้องใจ ทำให้เกิดความสามัคคีในชุมชน

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 4 มีความเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องยึดหลักคุณธรรมหรือการสร้างความเป็นธรรมในสังคม ปกครองด้วยความเสมอภาค มีความเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติกับคนในพื้นที่ ก็จะก่อให้เกิดความสงบ ไม่เกิดความขัดแย้งเนื่องจากการถูกเลือกปฏิบัติ

เมื่อเปรียบเทียบคำตอบในประเด็นนี้เหมือนกันในเรื่องมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่และมีคุณธรรมเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม

6) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็นหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มผสม 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ต้องมีการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจ และสะท้อนปัญหาของประชาชนสู่การรับรู้ของบุคคลภายนอก และภาครัฐได้

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 2 มีความเห็นว่าการดำเนินการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรมุ่งต่อผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นหลัก

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 3 มีความเห็นว่าการดำเนินการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องมีการตรวจสอบว่ามีผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด สะท้อนผลการปฏิบัติ

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 4 มีความเห็นสอดคล้องกับประชากรกลุ่มผสมกลุ่มที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบคำตอบในประเด็นนี้เหมือนกันในเรื่องการสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

7) หลักสนองต่อความต้องการของประชาชน

ประเด็นหลักสนองต่อความต้องการของประชาชน ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มผสม 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรดำเนินการที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และอยู่ภายใต้ความถูกต้อง

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 2 มีความเห็นสอดคล้องกับประชากรกลุ่มผสมกลุ่มที่ 1

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 3 มีความเห็นว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นจะทำให้ได้ความคิดเห็นที่หลากหลาย และอาจนำแนวทางดังกล่าวมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 4 มีความเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องตอบสนองให้มีความสำคัญกับความต้องการของคนในชุมชนว่ามีความต้องการอย่างไร แก้ไขปัญหา หรือกำหนดทิศทางการพัฒนา ตรงกับความต้องการที่แท้จริง

เมื่อเปรียบเทียบคำตอบในประเด็นนี้เหมือนกันในเรื่องการดำเนินการตามความต้องการของประชาชน อยู่ภายใต้ความถูกต้อง เป็นธรรม โดยทั่วถึงและเท่าเทียมกันซึ่งจะนำมาสู่ความสงบสุขของหมู่บ้าน/ตำบล

8) หลักความโปร่งใส

ประเด็นหลักความโปร่งใส ผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชากรกลุ่มผสม 4 กลุ่ม ได้คำตอบ ดังนี้

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่า การดำเนินการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องโปร่งใส นำมาซึ่งการตรวจสอบได้

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 2 มีความเห็นว่า การดำเนินการที่โปร่งใสตรวจสอบได้ เป็นการสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 3 มีความเห็นว่า การดำเนินการที่โปร่งใสตรวจสอบได้ จะสร้างความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

กลุ่มผสมกลุ่มที่ 4 มีความเห็นสอดคล้องกับประชากรกลุ่มผสมกลุ่มที่ 3 ว่า การดำเนินการที่โปร่งใสตรวจสอบได้ จะสร้างความไว้วางใจจากคนในชุมชน ทำให้เกิดความเชื่อมั่น และทุกคนร่วมใจในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน

เมื่อเปรียบเทียบคำตอบในประเด็นนี้เหมือนกันในเรื่องการสร้างควมไว้วางใจให้กับคนในชุมชน และประชาชนสามารถตรวจสอบการทำหน้าที่ของผู้ปกครองพื้นที่ในทุกกระบวนการ

สรุปผลจากคำตอบของประชากรกลุ่มผสม เพื่อจัดทำร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาล เพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น คำตอบที่ได้จากการจัดทำกรมีส่วนร่วม ออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) ซึ่งกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องในการกำหนดรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการควบคุมการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย 8 หลักธรรมาภิบาล นั้น ประชากรกลุ่มผสมได้คำตอบที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกัน

และที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปกครองท้องถิ่น ได้ให้ความเห็นในหลักธรรมาภิบาลที่ผู้วิจัยนำเสนอ ทั้ง 8 ข้อ (ดูตาราง 5.2)

ตารางที่ 5.2 รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นของผู้มีส่วนได้เสีย (กลุ่มผสม)

หลักธรรมาภิบาล	กลุ่มประชากรกลุ่มผสม			
	กลุ่มผสม กลุ่มที่ 1 (เห็นด้วย =✓)	กลุ่มผสม กลุ่มที่ 2 (เห็นด้วย =✓)	กลุ่มผสม กลุ่มที่ 3 (เห็นด้วย =✓)	กลุ่มผสม กลุ่มที่ 4 (เห็นด้วย =✓)
ความรับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓
นิติธรรม	✓	✓	✓	✓
การมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓
ฉันทามติ	✓	✓	✓	✓
คุณธรรม	✓	✓	✓	✓
ประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผล	✓	✓	✓	✓
สนองตอบความต้องการ ของประชาชน	✓	✓	✓	✓
ความโปร่งใส	✓	✓	✓	✓

1.5 การเปรียบเทียบรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นของผู้มีส่วนได้เสียประชากรกลุ่มเฉพาะกับประชากรกลุ่มผสม

จากการวิเคราะห์คำตอบ รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นของประชากรกลุ่มเฉพาะกับประชากรกลุ่มผสมแล้วจึงได้ดำเนินการเปรียบเทียบคำตอบของประชากรทั้ง 2 กลุ่มเพื่อชี้ให้เห็นถึงความเหมือนกับความแตกต่างของรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นโดยมีการเปรียบเทียบ ดังนี้

1) หลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ ของร่างหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จากคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนำหลักความรับผิดชอบรับการตรวจสอบสาธารณะใช้ในการปฏิบัติ

หน้าที่ เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครอง และผู้นำของชุมชนที่ได้รับความศรัทธา และเชื่อมั่นจากคนในชุมชน ดังนั้น จึงต้องมีความรับผิดชอบในการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสีย และพร้อมให้ประชาชนตรวจสอบได้

2) หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรมของร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จากคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนำหลักนิติธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยกระทำการที่ยึดต่อระเบียบกฎหมาย กระทำการภายใต้กฎหมาย และเคารพต่อกฎหมาย

3) หลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วมของร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จากคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนำหลักการมีส่วนร่วมใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง และคนในพื้นที่ จะทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนา และประโยชน์สุขจะเกิดขึ้นกับทุกฝ่าย

4) หลักฉันทามติ

หลักฉันทามติของร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จากคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนำหลักฉันทามติใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากการหาข้อตกลงที่ทุกคนมีผลประโยชน์ร่วมกัน จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างกัน

5) หลักคุณธรรม

หลักคุณธรรมของร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จากคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนำหลักคุณธรรมใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากการที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีคุณธรรม และสร้างความเป็นธรรมในสังคม เชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม จะทำให้ประชาชนมีความศรัทธา เคารพความนับถือ และเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่

6) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลของร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จากคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนำหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลใช้

ในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นหลัก นอกจากนี้แล้วต้องมีการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดความคุ้มค่าที่สุด

7) หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน

หลักสนองตอบความต้องการของประชาชนของร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จากคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนำหลักสนองตอบความต้องการของประชาชนมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะการดำเนินการที่สนองกับความต้องการของประชาชนก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนสนองกับความต้องการที่แท้จริงให้กับประชาชนได้

8) หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใสของร่างหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จากคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนำหลักความโปร่งใสใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะการดำเนินการด้วยความโปร่งใสนำมาซึ่งการตรวจสอบได้ ทำให้ประชาชนมีการไว้วางใจ และเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

จากผลคำตอบของกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมดังกล่าวนี้เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคำตอบพบว่ารูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น ที่ได้จากกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมมีคำตอบที่เหมือนกัน (ดูตาราง 5.3)

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น กลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม

หลักธรรมาภิบาล	กลุ่มเฉพาะ	กลุ่มผสม
ความรับผิดชอบ	4	4
นิติธรรม	4	4
การมีส่วนร่วม	4	4
ฉันทามติ	4	4
คุณธรรม	4	4
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4	4
สนองตอบความต้องการของประชาชน	4	4
ความโปร่งใส	4	4

1.6 การเปรียบเทียบรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครอง ท้องถิ่นที่ผู้วิจัยเสนอกับคำตอบจากการจัดทำกรมีมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design)

ร่างรูปแบบของหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นที่จากผลของ
การวิเคราะห์ในบทที่ 4 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลของการจัดทำกรมีมีส่วนร่วมออกแบบ,
ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) ในหลักธรรมาภิบาลทั้ง 8 หลักธรรมาภิบาล
นั้นมีความเหมือนและสอดคล้องไปในทางเดียวกัน ดังนี้

1) หลักความรับผิดชอบ

รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักความรับผิดชอบ
จากคำตอบที่ได้จากการจัดทำ กรมีมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design)
และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักความรับผิดชอบที่
ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านความตระหนักในสิทธิหน้าที่
ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง การกระตือรือร้น
ในการแก้ปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีความกล้าที่จะยอมรับผลดีและ
ผลเสียจากการกระทำของตน

2) หลักนิติธรรม

รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักนิติธรรม
จากคำตอบที่ได้จากการจัดทำ กรมีมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design)
และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักนิติธรรมที่
ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกัน ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักการปกครอง
ภายใต้กฎหมายที่ต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด
ด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชนในพื้นที่
มิใช่กระทำกันตามอำเภอใจหรืออำนาจบุคคล

3) หลักการมีส่วนร่วม

รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักการมี
ส่วนร่วม จากคำตอบที่ได้จากการจัดทำ กรมีมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design,
Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นใน
หลักการมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันในทางสนับสนุนในการเปิด โอกาสให้
ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญในชุมชน โดยเปิด
โอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม อาทิเช่น การแสดงความคิดเห็น การแสดง

ประชาคมติ เพื่อจัดการใช้อำนาจเพียงฝ่ายเดียวของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสร้างความสามัคคีและความร่วมมือในการทำงาน

4) หลักฉันทามติ

รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักฉันทามติ จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักฉันทามติที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้ใช้หลักฉันทามติเป็นหลักในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากการมีข้อสรุปร่วมกัน จะทำให้เกิดความสามัคคีและเกิดประโยชน์สูงสุดจากทุกฝ่าย

5) หลักคุณธรรม

รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักคุณธรรม จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักคุณธรรมในสังคมที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยึดมั่น เชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้คนในชุมชนถือปฏิบัติ อาทิเช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความขยันอดทน และความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

6) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการบริหารจัดการที่ใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม บริหารงานด้วยความประหยัด และให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน

7) หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน

รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักสนองตอบความต้องการของประชาชน จากผลของการเปรียบเทียบระหว่าง จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักสนองตอบความต้องการของประชาชนที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นใช้หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน เป็นหลัก

ในการบริหารจัดการหรือการปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

8) หลักความโปร่งใส

รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักความโปร่งใส จากคำตอบที่ได้จากการจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักความโปร่งใสที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นใช้หลักความโปร่งใส ซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชุมชน เพื่อทำให้เป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบได้ โดยมีการปรับปรุงระบบการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีความโปร่งใส ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อตรวจสอบและประเมินผลได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้การทำงานปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

2. การจัดทำรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น

รูปแบบของหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย 8 หลัก ดังนี้

1) หลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ เป็นหลักสำคัญของผู้ปกครองท้องถิ่นในการใช้อำนาจรัฐ ผู้ปกครองท้องถิ่นเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (16) และที่ใช้อำนาจรัฐในระดับตำบล หมู่บ้าน ทั้งนี้ผู้ปกครองท้องถิ่นต้องมีความสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ต้องรอการสั่งการจากราชการส่วนกลาง จังหวัด และอำเภอ เพราะได้กำหนดชัดเจนเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการสร้างความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความมั่นคงปลอดภัยให้กับพี่น้องประชาชน องค์ประกอบสำคัญของหลักความรับผิดชอบ ประการแรก ผู้ปกครองท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบตามกฎหมายต่าง ๆ เนื่องจากเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ ซึ่งอำนาจหน้าที่สำคัญดังที่กล่าวแล้วคือด้านความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ความมั่นคงของชาติ อีกทั้งการดูแลที่ดินของรัฐไม่ให้เป็นที่สาธารณประโยชน์และอื่น ๆ ประการต่อมาผู้ปกครองท้องถิ่นในฐานะผู้ใช้อำนาจของรัฐจะต้องมีภาวะผู้นำ ซึ่งองค์ประกอบภาวะผู้นำประการแรกที่ต้องเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตยนั้นหมายถึงการปฏิบัติตามมติเสียงส่วนใหญ่ แต่ก็รับฟังเสียงส่วนน้อยทั้งนี้ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย สองผู้นำต้องมีความรู้ ไม่ว่าจะเป็นระเบียบ กฎหมาย นโยบาย หรือข้อปฏิบัติต่าง ๆ

นอกจากนี้แล้วต้องมีความสามารถในการนำนโยบาย ระเบียบ กฎหมายมาปฏิบัติในพื้นที่ระดับ ตำบล หมู่บ้าน ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม นอกจากนี้แล้ว การที่ผู้ปกครองท้องถิ่นเป็นหัวหน้าราษฎรในพื้นที่ ซึ่งจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้ราษฎรเคารพศรัทธา เชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านความตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนในด้านการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากการมีความรับผิดชอบจะทำให้ตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนมีความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน และที่สำคัญกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การที่ตนรับผิดชอบอยู่ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข

2) หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม ตามรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักการปกครองภายใต้กฎหมายที่ต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชนในพื้นที่ มิใช่กระทำกันตามอำเภอใจหรืออำนาจบุคคล ซึ่งหลักนิติธรรมนี้เมื่อนำมาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนายอำเภอในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช 2457 และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายอื่น ๆ เช่น เป็นพนักงานฝ่ายปกครองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ เป็นต้น และปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือตามที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมอบหมาย จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) หลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม อาทิเช่น การแสดงความคิดเห็น การแสดงประชามติ เพื่อขอจัดการใช้อำนาจเพียงฝ่ายเดียวของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสร้างความสามัคคีและความร่วมมือในการทำงาน การมีส่วนร่วมเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นเพราะเป็นการรับฟังปัญหาต่าง ๆ

รวมถึงความต้องการของทุกภาคส่วนในปัญหานั้น ๆ ดังนั้นมีความจำเป็นต้องเชิญทุกภาคส่วนมาร่วมการประชุมในระดับหมู่บ้าน/ตำบลตามหลักบรร ซึ่ง บ. หมายถึงบ้านซึ่งประกอบด้วยราษฎร พ่อค้าผู้ประกอบการทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตร อุตสาหกรรม บริการ อีกทั้งคณะกรรมการหมู่บ้านด้วย ว. หมายถึง วัด หรือ ศาสนสถานของทุกศาสนา ร. หมายถึง ราชการอันประกอบไปด้วยข้าราชการจากทุกหน่วยงานในพื้นที่ โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หลักการมีส่วนร่วมนี้เป็นหลักธรรมาภิบาลลำดับประการแรกในการจัดการแก้ไขทุกปัญหาโดยเปิดกว้างและตั้งอิงอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงความคิดเห็นรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งหลักการมีส่วนร่วมนี้ เมื่อมาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน โดยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่หลายภาคส่วนนำมาใช้ กำนันผู้ใหญ่บ้านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง และคนในพื้นที่ เพราะการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะเป็นการวางแผนร่วมกัน จึงต้องนำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้โอกาสประชาชนในชุมชนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญรวมทั้งการเปิดรับฟังความคิดเห็น

4) หลักฉันทามติ

หลักฉันทามติเป็นกระบวนการประสานความแตกต่างทางความคิดเห็นของทุกฝ่ายเพื่อหาข้อยุติร่วมกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินความสงบเรียบร้อยของพื้นที่นั้น ๆ คุณภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่จะแตกต่างกันไปตามข้อเท็จจริงกล่าวคือประชากรอาจมีชาติพันธุ์วิถีชีวิตประเพณีเป็นลักษณะเฉพาะอีกทั้งสภาพพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติและที่สำคัญที่สุดคือสภาพปัญหาของพื้นที่นั้น ในการแสดงความคิดเห็นต้องเป็นไปตามประชาธิปไตยคือยึดถือมติเสียงส่วนใหญ่โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายตามหลักนิติธรรมไม่ขัดต่อศีลธรรมหลักคุณธรรมโดยต้องเปิดเผยตรวจสอบได้ตามหลักความโปร่งใสและที่สำคัญที่สุดการรับฟังความคิดเห็นของเสียงส่วนน้อยโดยไม่ละเลยด้วย หลักฉันทามติ เป็นหลักในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากการมีข้อสรุปร่วมกัน จะทำให้เกิดความสามัคคีและเกิดประโยชน์สูงสุดจากทุกฝ่าย หลักฉันทามตินี้ เมื่อนำมาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ย่อมทำให้ชุมชนเกิดความสงบสุข เนื่องจากคนในชุมชนมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันที่ทุกคนยอมรับ และยินยอมที่จะปฏิบัติตาม อย่างเช่นการนำสร้างข้อตกลงร่วมกันที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีระหว่างคนในหมู่บ้านเพื่อจัดทำกฎหมู่บ้านในการเป็นกฎ กติกาในการอยู่ร่วมกัน จึงนำหลักฉันทามติมาใช้กับ

การปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเข้าสู่การตัดสินใจร่วมกันแบบการ มุ่งเน้นฉันทามติ

5) หลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยึดมั่น เชื่อมมั่นในความถูกต้องดีงาม เพื่อสร้าง ค่านิยมที่ดีงามให้คนในชุมชนถือปฏิบัติ อาทิเช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความขยัน อดทน และความมีระเบียบวินัย เป็นต้น ซึ่งหลักคุณธรรมนี้ เมื่อนำมาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำของชุมชนซึ่งต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี โดยยึดถือความถูกต้องดีงาม เพื่อให้ประชาชนมีความศรัทธา เลื่อมใส เพราะในสังคมชนบทของไทย คุณธรรมเป็นบริบทสำคัญ ในวิถีชีวิต ผู้นำทุกระดับต้องคำนึงถึงอย่างยิ่ง นอกจากนี้แล้วหลักคุณธรรมเป็นหลักการหนึ่งที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนดให้การปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวัง ของสังคม การนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ย่อมทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นไปโดยมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ ขยันอดทน และมีระเบียบวินัย

6) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะผู้ปกครองท้องที่ มีการบริหารจัดการที่ใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม บริหารงานด้วยความประหยัด และให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน ซึ่งหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลนี้ เมื่อนำมาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หลักดังกล่าวเป็นหลักการบริหารจัดการและใช้ ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ซึ่งเมื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นำหลัก ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาใช้แล้วย่อมจะทำให้ประชาชนชนในพื้นที่มีความสุขเนื่องจากการ คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก จึงนำหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาใช้ในการ ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการบริหารจัดการและใช้ ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการรู้คุณค่าของทรัพยากร และ บริหารงานด้วยความประหยัด

7) หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน

หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน ตามรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้ อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องที่ เพื่อให้รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของ ผู้ปกครองท้องที่ ใช้หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน เป็นหลักในการบริหารจัดการหรือ การปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความ พึงพอใจ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งหลักสนองตอบต่อ

ความต้องการของประชาชนนี้ เมื่อนำมาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ มีความใกล้ชิดกับคนในหมู่บ้าน และตำบล รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่ และเป็นผู้ประสานงานนำความเดือดร้อน ทุกข์สุข และความต้องการที่จำเป็นของประชาชนแจ้งต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตอบสนองความต้องการของประชาชน และเป็นไปตามนโยบายของรัฐ

8) หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส กำหนดให้รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชุมชน เพื่อให้เป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบได้ โดยมีการปรับปรุงระบบการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้มีความโปร่งใส ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อตรวจสอบและประมวลผลได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักความโปร่งใสนี้ เมื่อนำมาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำของคนในชุมชนที่ต้องได้รับความเชื่อมั่น และศรัทธาจากประชาชน จึงจะได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการช่วยกันพัฒนาภายในหมู่บ้าน ตำบล ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรบริหารงานดำเนินการด้วยความโปร่งใส จึงจะทำให้คนในชุมชนเชื่อถือ เชื่อมั่น ศรัทธา และไว้วางใจ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอตัวอย่างการนำหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น มาใช้ในการปฏิบัติ กรณี กฎหมู่บ้านเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ภาพประกอบที่ 5.2 ตัวอย่างการนำหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

เมื่อเกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นการค้ายาเสพติด การติดยาเสพติดของคนภายในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านในฐานะที่เป็นหัวหน้าราษฎรจะต้องตระหนักถึงปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นไปตามหลักความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ยึดในหลักประชาธิปไตย และมีศีลธรรม โดยการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีตั้งแต่การป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษา แต่วิธีการที่จะให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเกิดผลสำเร็จได้ดีที่สุด คือการร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของคนในหมู่บ้าน โดยการเชิญทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเพื่อให้คนในหมู่บ้านมาร่วมกันแสดงความคิดเห็น ซึ่งการเชิญส่วนต่าง ๆ เข้ามานั้นเป็นการใช้หลักการมีส่วนร่วม และเมื่อทุกฝ่ายมาประชุมร่วมกัน เพื่อหาทางแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยระดมความคิดเห็น แสดงความคิดเห็น กำหนดแนวทางแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงสภาพการณ์ และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ประกอบกัน เพื่อให้แนวทางปฏิบัติเป็นที่ยอมรับของคนในหมู่บ้าน โดยใช้หลักฉันทามติ เมื่อทุกคนมีความเห็นร่วมกันจึงตกลงจัดทำกฎหมู่บ้านเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด และให้คนในหมู่บ้าน ลด ละ เลิก การเสพยาเสพติด และการจำหน่าย โดยกฎหมู่บ้านอาจมีข้อกำหนดร่วมกัน ดังนี้

1) ทุกคนในหมู่บ้านจะต้องเป็นหูเป็นตาสอดส่องเฝ้าระวังบุคคลคนแปลกหน้า และคนในหมู่บ้านที่มีพฤติกรรมน่าสงสัย เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2) ทุกคนในหมู่บ้านต้องช่วยกันตรวจตราแหล่งอบายมุข และแหล่งมั่วสุมยาเสพติด

3) บุคคลใดที่มีพฤติกรรมน่าสงสัย (มีหลักฐานยืนยัน) ต้องยินยอมให้ตรวจสอบสารเสพติดได้

4) กรณีพบบุคคล ติดยาเสพติด บุคคลนั้นจะต้องสมัครใจเข้ารับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามกระบวนการ

5) ผู้ที่เข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติดจะไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายในหมู่บ้านได้

แนวทางที่ทุกคนที่เกิดจากการประชาม และทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกัน โดยใช้หลักฉันทามติ ก็จะเป็นการสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นไปตามหลักสนองต่อความต้องการ และเมื่อมีการออกมาเป็นกฎหมู่บ้านก็จะมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด และมีการติดตามผลการดำเนินการ ซึ่งเป็นไปตามหลักประสิทธิภาพประสิทธิผล ทั้งนี้ในทุกกระบวนการแก้ไขปัญหายาเสพติดจนออกมาเป็นกฎหมู่บ้านจะต้องยึดหลักนิติธรรม กล่าวคือ การกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อใช้บังคับกับคนในหมู่บ้านจะต้องยึดความถูกต้องของกฎหมายเป็นหลัก ไม่กำหนดกฎที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้แล้วยังต้องยึดหลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใส

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการจัดทำกฎหมู่บ้าน มีการนำหลักธรรมาภิบาลทั้ง 8 หลักมาใช้

3. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

การรับฟังความคิดเห็น (Hearing) เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยที่มีหลักการในการนำเอา คำตอบที่ได้มาจากการวิจัยคือ รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครอง ท้องที่ ไปสู่การรับฟังความคิดเห็นจาก เพื่อนำเสนอให้ประชากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการรับฟัง และวิพากษ์ (Comment) ผลการวิจัยพร้อมข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปดำเนินการวิเคราะห์และ พิจารณาเพื่อการ ปรับปรุงแก้ไขให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การวิจัยนี้ได้จัดทำกรรับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2563 ณ ห้อง จามจุรี 1 เทศบาลตำบลหนองซำซาก ระหว่างเวลา 09.00 น - 12.00 น. มีผู้เข้าร่วม Hearing จำนวน 28 คน ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักวิชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิก สภาท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ผู้บริหารกรมการปกครอง นักกฎหมาย และประชาชน (ดูภาคผนวก รายชื่อผู้เข้าร่วม Hearing) โดยมีกระบวนการจัดทำ Hearing คือ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตาม Power point โดยมีสาระสำคัญ (ดูภาคผนวก) คือ ความเป็นมาของปัญหาที่นำไปสู่การทำวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย วัตถุประสงค์การทำ Hearing วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหาที่วิจัย จึงได้นำเอารูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของ ผู้ปกครองท้องที่ ไปสู่การจัดทำกรรับฟังความคิดเห็นจากประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับ ผู้ปกครองท้องที่ ได้ร่วมกันวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อผู้วิจัยจะได้นำไปสู่การวิเคราะห์ปรับปรุง แก้ไขคำตอบให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดในการ ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องที่ ทั้งนี้ ผลของการรับฟังความคิดเห็นหลักธรรมาภิบาล เพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องที่ ประชากรผู้เข้าสัมมนาได้มีความเห็นข้อสังเกต ดังต่อไปนี้

1) ในด้านโครงสร้าง รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครอง ท้องที่ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ เป็นรูปแบบหรือโครงสร้างในหลักธรรมาภิบาลทั้ง 8 หลัก ที่มีความเหมาะสม และครอบคลุมการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องที่ เพื่อให้ผู้ปกครองท้องที่มีแนวทางในการ ปฏิบัติหน้าที่ ตามนโยบายของส่วนกลาง นำสู่การปฏิบัติ และสนองตอบความต้องการของ ประชาชนในท้องที่ตามแนวทางอย่างเหมาะสม โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ให้ความเห็นเพิ่มเติม ในหลักธรรมาภิบาลทั้ง 8 หลัก ดังนี้

หลักที่ 1 หลักความรับผิดชอบ

ผู้เข้าสัมมนาเห็นด้วยกับหลักความรับผิดชอบ และควรนำหลักความรับผิดชอบมาใช้ในการ ปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านโดยหลักดังกล่าวเป็นหลักสำคัญที่ทุกคนพึงมี และควรนำมา

ยึดถือปฏิบัติ เนื่องจากการมีความรับผิดชอบจะทำให้ตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนมีความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน และที่สำคัญกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การที่ตนรับผิดชอบอยู่ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วถึง

หลักที่ 2 หลักนิติธรรม

ผู้เข้าสัมมนามีความเห็นว่าเป็นด้วยกับหลักนิติธรรมและควรนำหลักนิติธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนายอำเภอในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายอื่น ๆ เช่น เป็นพนักงานฝ่ายปกครองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ เป็นต้น นอกจากนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านยังเป็นผู้มีหน้าที่หลักในการรักษาความสงบเรียบร้อย ที่เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎร จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมาย มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกปฏิบัติ

หลักที่ 3 หลักการมีส่วนร่วม

ผู้เข้าสัมมนามีความเห็นว่าเป็นด้วยกับหลักการมีส่วนร่วมและควรนำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากหลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักการสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่หลายภาคส่วนนำมาใช้ ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง และคนในพื้นที่ นอกจากนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องเปิดโอกาสให้คนในพื้นที่แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาชุมชน จะทำให้คนในชุมชนได้รับประโยชน์มากที่สุด ดังนั้น การดำเนินโครงการต่าง ๆ ต้องอาศัยการประชาคมจากคนในพื้นที่ เพื่อให้ได้รับประโยชน์ร่วมกันสูงสุด

หลักที่ 4 หลักฉันทามติ

ผู้เข้าสัมมนา เห็นด้วยกับหลักฉันทามติและควรนำหลักฉันทามติมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งหลักฉันทามติเป็นหลักการสำคัญที่จะทำให้ชุมชนเกิดความสงบสุข เนื่องจากคนในชุมชนมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันที่ทุกคนยอมรับ และยินยอมที่จะปฏิบัติตาม นอกจากนั้นการอยู่ร่วมกันในชุมชนย่อมมีความคิดและความต้องการที่ต่างกัน เป็นเรื่องธรรมดา

เมื่อใดที่ต้องมีการตัดสินใจร่วมกัน แต่ผู้ร่วมตัดสินใจมีความเห็นที่แตกต่างกัน เพราะคนเรามีวิถีคิด และมีทัศนคติที่แตกต่างกันไป ซึ่งอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งหรือเกิดการปะทะกันก็ได้หากการหาข้อยุติ ใช้วิธีการลงคะแนน “Vote” สิ่งนี้อาจเกิดขึ้นตามมาคือ การแตกแยก การไม่ยอมรับกัน โครงการอาจหยุดชะงักหรือเดินหน้าต่อไปไม่ได้ ดังนั้น จึงต้องใช้หลักฉันทามติ หากถ้าเราเข้าสู่การตัดสินใจร่วมกันแบบการมุ่งเน้นฉันทามติเมื่อมีฉันทามติในเรื่องใดแล้ว แสดงว่าทุกคนมีความเป็นร่วมกันจะเลือกทางนั้น แม้ว่าบางครั้งทางเลือกที่เลือกจะไม่ใช่ทางเลือกของคนส่วนใหญ่ก็ตาม

หลักที่ 5 หลักคุณธรรม

ผู้เข้าสัมมนามีความเห็นที่เห็นด้วยกับหลักคุณธรรมและควรนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำของชุมชน จึงต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี โดยยึดถือความถูกต้องดีงาม เพื่อให้ประชาชนมีความศรัทธา เลื่อมใส เพราะในสังคมชนบทของไทย คุณธรรมเป็นบริบทสำคัญในวิถีชีวิต ผู้นำทุกระดับต้องคำนึงถึงอย่างยิ่ง นอกจากนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าราษฎรที่ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่าง อยู่ในศีลธรรมอันดี เพื่อสร้างความศรัทธาให้กับราษฎร

หลักที่ 6 หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้เข้าสัมมนามีความเห็นที่เห็นด้วยกับหลักประสิทธิภาพและหลักประสิทธิผลและควรนำหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากหลักดังกล่าวเป็นหลักการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม เพราะเมื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติงานได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนด จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลให้จัดทำจะต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด และประชาชนได้ประโยชน์ร่วมกัน

หลักที่ 7 หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน

ผู้เข้าสัมมนามีความเห็นที่เห็นด้วยกับหลักสนองตอบความต้องการของประชาชน และเห็นควรนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่ มีความใกล้ชิดกับคนในหมู่บ้าน และตำบล รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่ และเป็นผู้ประสานงานนำความเดือดร้อน ทุกข์สุข และความต้องการที่จำเป็นของประชาชนแจ้งต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน ดังนั้น หากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำเนินการที่สนองกับความต้องการของประชาชนก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

หลักที่ 8 หลักความโปร่งใส

ผู้เข้าร่วมนามีความเห็นที่เห็นด้วยกับหลักความโปร่งใสและเห็นควรนำหลักความโปร่งใสมาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำของคนในชุมชนที่ต้องได้รับความเชื่อมั่น และศรัทธาจากประชาชน จึงจะได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการช่วยกันพัฒนาภายในหมู่บ้าน ตำบล ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรบริหารงานดำเนินการด้วยความโปร่งใส จึงจะทำให้คนในชุมชนเชื่อถือ เชื่อมั่น ศรัทธา และไว้วางใจ นอกจากนี้หลักความโปร่งใส คือ การดำเนินการด้วยความซื่อตรง พร้อมให้ประชาชนเข้าตรวจสอบเมื่อมีการดำเนินการที่โปร่งใสก็จะสร้างความเชื่อมั่น และได้รับการไว้วางใจ และเป็นการป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดขึ้น

2) ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น

ผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมในส่วนนี้ว่า หลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จะสร้างความชอบธรรมในการทำหน้าที่ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสร้างความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม นอกจากนี้ควรนำหลักธรรมาภิบาลที่ผู้วิจัยนำเสนอไปประกอบเพื่อจัดทำเป็นประมวลจริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และภาครัฐควรส่งเสริม จัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่ และหลักธรรมาภิบาลสำหรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

จากการวิพากษ์และข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น เพื่อให้การใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องตามยุทธศาสตร์ชาติ และบรรลุเป้าหมายของกระทรวงมหาดไทย สร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ในทุกระดับทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล